

Antológia
Schäffer Erzsébet
Hol vagy?
című könyvéhez

Az antológiát összeállította az Olvasók Diadala – 2019. G-5 csapata

Rendhagyó előszó

Mintegy három évtizede: tanítványok – Réka, Kinga, Marci.

Találkozás Erzsikével az iskolában szülői értekezleten.

Meghitt beszélgetéseink Tibuval, Erzsikével a csillaghegyi házukban és a kertjükben.

Közös borozgatás a kis borospincéjükben.

Elköltözünk Gödöllőre.

Nagyon megritkúlnak a találkozások (idő és távolság).

Erzsike mesél könyvtárban, múzeumban, galériában: újra vele egy-egy órácskára.

Megtudjuk Tiburól a tragikus hírt: agyvérzés.

**Erzsike író-olvasó találkozási könyvtárakban:
ő mosolyogva mesél, mi könnyezve hallgatjuk.**

**Folyamatosan elolvassuk újabb és újabb könyveit az elsőtől
(Pipacsvirágom) az utolsóig, és sokszor előjönnek az emlékek.**

... és nem akarjuk elengedni mi sem a reményt, a csodát.

G. I.

**Már vénülő kezemmel
Fogom meg a kezedet,
Már vénülő szememmel
Őrizem a szemedet.**

Ady Endre: Őrizem a szemed

úgy szeretnék én is
lámpásom esteli,
halavány fénye mellett
megörökíteni, drága
arany és kék szavakkal
csak téged festeni,
míg ujjam el nem szárad,
mint romló fának ága,
s le nem lankad fejem
a béke isteni
ölébe, én szerelmem,
világ legszebb virága.

Dsida Jenő: Arany és kék szavakkal

**Létem ha végleg lemerült,
ki rettenni a keselyűt!
S ki viszi át fogában tartva
a Szerelmet a túlsó partra!**

Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

**Ajkadra száradt szó vagyok
Ajtódon kopogó pillanat**

Bartos Janka: Vagyok

**Egyedül érkezünk
e rejtélyes létbe,
majd távozunk egyedül.**

(...)

**Szívünk összhangja mélyebbre hat
mint minden más közelség.
Lelassítja a percek rohanását,
s feledésbe múló hétköznapijainkat
kirakja az emlékek gyémántjaival.**

Tábory Maxim: Együtt dobogó szívünk

Most tél van és csend és hó és (...)

Vörösmarty Mihály: Előszó

**Vérgyöngy – igazgyöngy
jaj leszaladt leszaladt
ér a fonál elszakadt
jaj mi maradt mi maradt**

**Láttál-e már vérkövet
csak az maradt
megkövült a kínok roppant
prése nyomása alatt**

Ratkó József: Siralom-ének

**Micsoda óriás sas
száll le a zengő mennybolt
szikláira. E szárnyas
a semmiből jött, nem volt.**

(...)

**E madár könnyü röpte
a létet elragadta.
Nincs magasság fölötte
és nincs mélység alatta.**

József Attila: Sas

**Kicsordulsz forrón a szememből,
végigragyogsz az arcomon.
Mint hű kutya - fényes szelekből,
édes nyomod kiolvasom.**

(...)

**Amivel magamhoz kötnélek,
csak engem fojt, vág, köt a gúzs.
Én fuldoklom, már alig élek,
S Te egyre jobban szabadulsz.**

Váci Mihály: Kicsordulsz forrón a szememből

**Hiába is fordulnék el tőled kedves
te vagy a fény s az árnyék is te vagy nekem
az élet végtelen utain bolyongva
egyek vagyunk, mint csiga és háza**

Kassák Lajos: Vallomás

**Barátaim, ne nézzetek ma engem,
Ki az üres és süket végtelenben
A semmit várva vergődöm magam.**

**Imádság, átok, minden hasztalan,
A jóság és a szépség sírva néznek,
Hisz nemrégén még a szívemben éltek.**

Juhász Gyula: Néma jajszó

**Két karodban nem ijeszt majd
a halál nagy
csöndje sem.
Két karodban a halálon,
mint egy álmon
átesem.**

Radnóti Miklós: Két karodban

**(...) fojtogatott-dobált
a szív körül vonagló kín-nyaláb,
este tíztől félhalál-ágyamon
az acélkígyókemény fájdalom:
átbújt a tarkón s a két karba, le,
majd újra fel, a sarkcsillag fele,
s onnan csüngetett, egy szál idegen,
az űrbe, mázsás jajt, a félelem.**

Szabó Lőrinc: Szívtrombózis, Tihany

**Összeszorítom ajkam, ha nehéz
A kín, mert tudom, tied az én harcom,
És győztes távolokba néz
Könnyekkel szépült, orcád-fényü arcom.**

Tóth Árpád: Isten oltó-kése

valaki jár a fák hegyén
ki gyújtja s oltja csillagod
csak az nem fél kit a remény
már végképp magára hagyott

(...)

valaki jár a fák hegyén
vajon amikor zuhanok
meggyújt-e akkor még az én
tüzemnél egy új csillagot

(...)

valaki jár a fák hegyén
mondják úr minden porszemen
mondják hogy maga a remény
mondják maga a félelem

Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén

**Úgyis, vágyaim miatt
majd halálra válva
függök - ég és föld között
tart szerelmed szála.
Néked meddig táncolok,
az nem az én dolgom.
Súlyos szívem idefönn
mosolyogva hordom.**

**Gondok lesnek, ordasok,
már e karcsu testre.
De én le nem hullhatok,
hű szemed keresne.
Estemben is fájna, hogy
arcod búsra válik -
hogy öröme születtél,
vallom mindhalálig.**

Szécsi Margit: A kötél táncos vallomása

**Nem tudom, miért, meddig
Maradok meg még neked,
De a kezedet fogom
S őrizem a szemedet.**

Ady Endre: Őrizem a szemed

Utószó

Furcsa érzés egy verseny kapcsán (Olvasók Diadala) egy olyan könyvet választhatni, amelynek íróját és szereplőit személyesen is ismerjük. Ugyanakkor megrendítő, hogy ez egy olyan élethelyzetben történik (Tibu agyvérzése, ápolása), amelynek átélése, és az ezzel kapcsolatos érzelmek, emlékek papírra vetése felkavarja az olvasót, és egyben mélységes tisztelet ébreszt az író iránt.

Az antológia első részének versrészletei a szeretett kedves meglétére, az idő múlásának együttes megélésére (öregedés) utalnak, amikor már egyre többször fel-felvillan a végső eltávozás, a halál gondolata.

Vörösmarty verse a nagy vízválasztó, amikor is egy hatalmas tragédia (Tibu agyvérzése) váratlanul szétzilálja az idősödő házaspár meghitt életét.

Az ezt követő versek a testi fájdalomról, a Sors váratlan megjelenéséről, a tragédia elviseléséről, a végső távozástól való félelemről, és a magatehetetlen, beteg férfi mellett a végsőkig kitartó, önfeláldozó feleségről szólnak.

A versrészletek magyar alkotóktól származnak. A klasszikusok szinte mindenki által ismert sorai mellett híres költők ritkábban hallható műveiből olvashatók részletek, ill. kortárs költők alkotásaiból vett töredékek is megjelennek az antológiában.

Az első rész verseit egy egyre jobban elhalványuló fekete-fehér kép illusztrálja, amelyen a fáradt, lehunyt szemmel, karba tett kézzel sétáló, megtörtnek tűnő férj lépdel felesége mellett. A tragédiát követő részben minél sötétebb a versek hangulata és a ki nem mondott valóság, annál élesebb és színesebb egy másik fotó a versek alatt, hogy ez a mosolygós emlékkép maradjon meg az olvasókban, az ismerősökben, a barátokban, a családtagokban és Erzsikében.

Versek forrásai

Ady Endre: Őrizem a szemed

<http://mek.oszk.hu/00500/00588/html/vers1004.htm#121>

Dsida Jenő: Arany és kék szavakkal

http://mek.oszk.hu/07800/07886/html/01.htm#_Toc251067004

Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

<http://mek.oszk.hu/17800/17877/17877.pdf>

Bartos Janka: Vagyok

Bartos Janka, Minden Áron, Colorcom, 2016.

Tábory Maxim: Együtt dobogó szívünk

<http://www.osservatorioletterario.net/tradurre-tradire75-76.pdf>

Vörösmarty Mihály: Előszó

<http://mek.oszk.hu/01100/01122/html/vers0308.htm#173>

Ratkó József: Siralom-ének

http://ratkojozsef.hu/menu/muvei/felelem_nelkul/sirato_enek

József Attila: Sas

<http://magyar-irodalom.elte.hu/sulinet/igyjo/setup/portrek/jozsefa/sas.htm>

Váci Mihály: Kicsordulsz forrón a szememből

<http://magyarparnasszus.hu/blog/m%C3%BAzs%C3%A1k-%C3%A9s-szerelmek-v%C3%A1ci-mih%C3%A1ly>

Kassák Lajos: Vallomás (I.)

Kassák Lajos, Összes versei, Magvető, Budapest, 1969.

Juhász Gyula: Néma jajszó

<http://mek.oszk.hu/00700/00709/html/vs192933.htm#25>

Radnóti Miklós: Két karodban

<http://mek.oszk.hu/01000/01018/01018.htm#cim43>

Szabó Lőrinc: Szívtrombózis, Tihany

<http://mek.oszk.hu/01000/01068/01068.htm#365>

Tóth Árpád: Isten oltó-kése

<http://mek.oszk.hu/01100/01112/01112.htm#241>

Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén

<http://mek.oszk.hu/02600/02673/html/vers11.htm#29>

Szécsi Margit: A kötéláncos vallomása

<http://mek.oszk.hu/01000/01076/01076.htm#24>

Képek forrásai

Borító

<https://noklapja.nlcafe.hu/interju/2018/11/08/en-azert-azt-mondom-hogy-maradjanak-titkok-interju-schaffer-erzsebettel/>

Erzsike és Tibu fekete-fehér fotón

Schäffer Erzsébet: Hol vagy?, Centrál Könyvek, Budapest, 2017.,180. o.

Erzsike és Tibu nevetnek

<https://www.google.hu/search?q=schaffer+erzs%C3%A9bet&tbm=isch&source=hp&sa=X&ved=2ahUKEwj26K3G-PnhAhVJtIsKHU86CucQiR56BAgNEBU&biw=1350&bih=640#imgrc=gawE2ojn5QXplM:>